

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 4 juli 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Frihet att tillhandahålla tjänster – Direktiv 2010/13/EU – Audiovisuella medietjänster – Tv-sändningar – Artikel 3.1 och 3.2 – Fri mottagning och vidareändring – Uppammande av hat grundat på nationalitet – Den mottagande medlemsstatens åtgärder – Tillfällig skyldighet för leverantörer av medietjänster och andra personer som tillhandahåller internetjänster för kanaler eller tv-sändningar att på den medlemsstatens territorium sända eller vidareända en tv-kanal endast i betal-tv-paket”

I mål C-622/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Vilniaus apygardos administracinis teismas (Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius, Litauen) genom beslut av den 26 oktober 2017, som inkom till domstolen den 3 november 2017, i målet

Baltic Media Alliance Ltd

mot

Lietuvos radijo ir televizijos komisija,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadžiev, domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad ordförande på andra avdelningen, samt domarna T. von Danwitz, C. Vajda (referent) och P.G. Xuereb,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitiesekreterare: enhetschefen M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 28 november 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Baltic Media Alliance Ltd, genom R. Audzevičius, advokatas, och H. Stelmokaitis,
- Lietuvos radijo ir televizijos komisija, genom A. Iškauskas och J. Nikė, advokatai,
- Litauens regering, genom K. Juodelytė, R. Dzikovič och D. Kriauciūnas, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: litauiska.

– Europeiska kommissionen, genom A. Steiblyté, G. Braun och S.L. Kaléda, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 28 februari 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.1 och 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 2010, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Baltic Media Alliance Ltd (nedan kallat BMA) och Lietuvos radijo ir televizijos komisija (den litauiska radio- och TV-kommissionen) (nedan kallad LRTK) om ett beslut av den myndigheten av den 18 maj 2016 (nedan kallat beslutet av den 18 maj 2016) enligt vilket leverantörer av medietjänster som är verksamma i Litauen och andra personer som tillhandahåller internettjänster för kanaler eller tv-sändningar till litauiska konsumenter, under tolv månader efter det att det beslutet har trätt i kraft ska sända eller vidareända kanalen NTV Mir Lithuania i Litauen endast i betal-tv-paket.

Tillämpliga bestämmelser

Europeiska konventionen om television över gränserna

- 3 Artikel 4 i Europakonventionen om television över gränserna, undertecknad i Strasbourg den 5 maj 1989, har rubriken ”Fri mottagning och vidareändning”, och har följande lydelse:

”Parterna ska säkerställa yttrandefrihet och informationsfrihet i enlighet med artikel 10 i den [europeiska] konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna [undertecknad i Rom den 4 november 1950] och garantera fri mottagning och ska inte hindra vidareändning inom sina territorier av programtjänster som uppfyller bestämmelserna i denna konvention.”

Unionsrätt

Direktiv 89/552/EEG.

- 4 I rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298, 1989, s. 23; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 3) angavs följande i fjärde, nionde tionde och femtonde skälen:

”Europarådet har antagit Europakonventionen om television över gränserna.

...

Medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande TV- och kabelsändningar innehåller olikheter, av vilka några kan hindra den fria rörligheten för sändningar inom gemenskapen och snedvrída konkurrensen inom den gemensamma marknaden.

Alla sådana restriktioner i friheten att tillhandahålla sändningstjänster inom gemenskapen skall avskaffas enligt fördraget.

...

Kravet att den medlemsstat, varifrån sändningarna härrör, verifierar att dessa följer nationella lagar, samordnade genom detta direktiv, är enligt gemenskapsrätten tillräckligt för att garantera fri rörlighet för sändningar utan en andra kontroll på samma grunder i de mottagande medlemsstaterna. Den mottagande medlemsstaten får emellertid undantagsvis och under särskilda omständigheter interimistiskt hindra vidare sändning av TV-sändningar.”

- 5 I artikel 2.2 i direktiv 89/552 föreskrevs följande:

”Medlemsstaterna skall säkerställa fri mottagning och får inte begränsa vidare sändning inom sina territorier av TV-sändningar från andra medlemsstater av skäl som omfattas av detta direktiv. Medlemsstaterna kan interimistiskt inställa vidare sändning av TV-sändningar om följande villkor uppfylls:

...”

Direktiv 97/36/EG.

- 6 Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 om ändring av direktiv 89/552 (EGT L 202, 1997, s. 60) ersattes artikel 2 i direktiv 89/552 med en ny text och en ny artikel 2a infördes i direktiv 89/552. I punkterna 1 och 2 i denna föreskrevs följande:

”1 Medlemsstaterna skall säkerställa fri mottagning och får inte begränsa vidare sändning inom sina territorier av TV-sändningar från andra medlemsstater av skäl som hör under områden som omfattas av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna kan tillfälligt göra undantag från punkt 1 om följande villkor uppfylls:

...”

Direktiv 2010/13

- 7 Genom direktiv 2010/13 kodifierades och ersattes direktiv 89/552, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/65/EG av den 11 december 2007 (EUT L 332, 2007, s. 27). I skälen 4, 5, 8, 26, 35, 36, 41, 43, 54 och 104 i direktiv 2010/13 anges följande:

”(1) Direktiv 89/552 ... har ändrats flera gånger på ett väsentligt sätt. För att skapa klarhet och överskådlig het bör det direktivet kodifieras.

...

(4) Mot bakgrund av ny teknik för överföring av audiovisuella medietjänster bör en rättslig ram för utförandet av sändningsverksamhet för television ta hänsyn till att affärsverksamheten påverkas av strukturella förändringar, informations- och kommunikationsteknikens spridning och den tekniska

utvecklingen, i synnerhet när det gäller finansieringen av kommersiell sändningsverksamhet, och den bör garantera optimala konkurrensvillkor och rättssäkerhet för informationsteknik, mediebransch och medietjänster i Europa, liksom respekt för kulturell och språklig mångfald.

- (5) De audiovisuella medietjänsterna är i lika hög grad kulturella som ekonomiska tjänster. Deras ökande betydelse för samhälle och demokrati – särskilt som garantier för informationsfrihet, åsiktsmångfald och mediepluralism – utbildning och kultur motiverar särskilda regler för dessa tjänster.

...

- (8) Det är viktigt att medlemsstaterna säkerställer att varje handling förhindras, som kan visa sig skadlig för den fria rörligheten och handeln med televisionsprogram eller som kan medföra dominerande ställningar som skulle leda till begränsningar av den tv-överförda informationens mångfald och frihet och av informationssektorn i dess helhet.

...

- (26) I detta direktiv bör definitionen av leverantör av medietjänst inte omfatta fysiska eller juridiska personer som endast överför program för vilka tredje man har det redaktionella ansvaret.

...

- (35) Avsikten med att fastställa vissa praktiska kriterier är att genom ett uttömmande förfarande avgöra att endast en medlemsstat har jurisdiktion i fråga om en leverantör av audiovisuella medietjänster när det gäller tillhandahållandet av de tjänster som det här direktivet avser. Med hänsyn till domstolens rättspraxis och i syfte att undvika fall där jurisdiktion saknas, bör dock etableringskriteriet enligt artiklarna 49–55 [FEUF] nämnas som det avgörande kriteriet för fastställande av en medlemsstats jurisdiktion.

- (36) Kravet att den medlemsstat, varifrån sändningarna härrör, verifierar att dessa följer nationella lagar, samordnade genom detta direktiv, är enligt unionsrätten tillräckligt för att säkerställa fri rörlighet för sändningar utan en andra kontroll på samma grunder i de mottagande medlemsstaterna. Den mottagande medlemsstaten får emellertid undantagsvis och under särskilda omständigheter interimistiskt hindra vidare sändning av TV-sändningar.

...

- (41) Medlemsstaterna bör inom de områden som samordnas genom detta direktiv kunna tillämpa mer detaljerade eller strängare regler på de leverantörer av audiovisuella medietjänster som tillhör deras jurisdiktion och därvid se till att dessa regler överensstämmer med de allmänna principerna i unionsrätten. Om ett programföretag under en medlemsstats jurisdiktion tillhandahåller en tv-sändning som helt eller huvudsakligen är riktad mot en annan medlemsstats territorium, är det lämpligt att hantera detta genom ett krav på samarbete mellan medlemsstaterna och, vid kringgående av sådana regler, kodifiering av EU-domstolens rättspraxis ... i kombination med ett effektivare förfarande; på så sätt tar man hänsyn till medlemsstaternas intressen utan att ifrågasätta den korrekta tillämpningen av ursprungslandsprincipen. Begreppet 'bestämmelser i allmänhetens intresse' har utvecklats i EG-domstolens rättspraxis rörande artiklarna 43 och 49 [EG] (nu artiklarna 49 och 56 [FEUF] och inbegriper bland annat bestämmelser om konsumentskydd, skydd av minderåriga och kulturpolitik. Den medlemsstat som begär samarbete bör säkerställa att de mer specifika nationella bestämmelserna i fråga objektivt sett är nödvändiga, tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt och är proportionella.

...

(43) Utan hinder av tillämpningen av ursprungslandsprincipen får medlemsstaterna enligt detta direktiv fortfarande vidta åtgärder som begränsar friheten att tillhandahålla tv-sändningar, men endast enligt de villkor och i enlighet med det förfarande som fastställs i direktivet. Domstolen har dock konsekvent intagit ståndpunkten att varje begränsning av friheten att tillhandahålla tjänster, såsom alla avvikelser från en grundläggande princip i fördraget, ska tolkas restriktivt ...

...

(54) Medlemsstaterna har rätt att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga i fråga om audiovisuella medietjänster som kommer från tredjeland och som inte uppfyller villkoren i artikel 2, dock under förutsättning att unionsrätten och unionens internationella åtaganden respekteras.

...

(104) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen upprättandet av ett område utan inre gränser för audiovisuella medietjänster samtidigt som ett starkt skydd av allmänintresset säkerställs, särskilt skyddet för minderåriga och mänsklig värdighet samt främjande av funktionshindrades rättigheter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 [FEU] ... ”

8 Kapitel I i direktiv 2010/13 har rubriken ”Definitioner”. I artikel 1.1 a och c–f i samma kapitel föreskrivs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

a) *audiovisuell medietjänst*:

- i) en tjänst enligt definitionen i artiklarna 56 och 57 [FEUF] som faller under det redaktionella ansvaret hos en leverantör av medietjänster och vars huvudsakliga syfte är att i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahålla program i syfte att informera, underhålla eller utbilda, till allmänheten via elektroniska kommunikationsnät i den mening som avses i artikel 2 a i [Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) (EGT L 108, 2002, s. 33)].

Sådana audiovisuella medietjänster utgörs av antingen tv-sändningar enligt definitionen i led e i denna punkt eller audiovisuella medietjänster på begäran enligt definitionen i led g i denna punkt,

...

...

c) *redaktionellt ansvar*: faktisk kontroll av såväl valet av program som hur de ska struktureras, antingen i en kronologisk programtablå, när det gäller TV-sändningar, eller i en katalog, när det gäller audiovisuella medietjänster på begäran. Det redaktionella ansvaret medför inte nödvändigtvis något rättsligt ansvar enligt nationell lagstiftning för innehållet eller tillhandahållna tjänster.

d) *leverantör av medietjänster*: den fysiska eller juridiska person som har det redaktionella ansvaret för valet av audiovisuellt innehåll för den audiovisuella medietjänsten och som avgör hur det ska struktureras.

- e) *tv-sändning* (dvs. en linjär audiovisuell medietjänst): en audiovisuell medietjänst som tillhandahålls av en leverantör av medietjänster för samtidigt tv-tittande enligt en programtablå.
- f) *programföretag*: en leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändningar.”

9 Artikel 2.1–2.3 i direktiv 2010/13 har följande lydelse:

”1 Varje medlemsstat ska säkerställa att alla audiovisuella medietjänster som sänds av leverantörer av medietjänster under dess jurisdiktion överensstämmer med reglerna i det rättssystem som är tillämpligt på audiovisuella medietjänster avsedda för allmänheten i den medlemsstaten.

2. I detta direktiv avses med leverantörer av medietjänster under en medlemsstats jurisdiktion något av följande:

- a) De som enligt punkt 3 är etablerade i den medlemsstaten.

...

3. I detta direktiv anses en leverantör av medietjänster vara etablerad i en medlemsstat i följande fall:

- a) Leverantören av medietjänster har sitt huvudkontor i medlemsstaten och redaktionella beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i den medlemsstaten.
- b) Om en leverantör av medietjänster har sitt huvudkontor i en medlemsstat medan redaktionella beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i en annan medlemsstat, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den medlemsstat där en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten är verksam. Om en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten är verksam i båda medlemsstaterna, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den medlemsstat där denne har sitt huvudkontor. Om en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten inte är verksam i någon av de medlemsstaterna, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den medlemsstat där den först började sin verksamhet i enlighet med den medlemsstatens lagstiftning, under förutsättning att den upprätthåller en varaktig och verklig anknytning till ekonomin i den medlemsstaten.
- c) Om en leverantör av medietjänster har sitt huvudkontor i en medlemsstat medan beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i ett tredjeland, eller vice versa, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den berörda medlemsstaten, under förutsättning att en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten är verksam i den medlemsstaten.”

10 Artikel 3.1 och 3.2 i direktivet har följande lydelse:

”1 Medlemsstaterna ska säkerställa fri mottagning och ska inte begränsa vidareändning inom sina territorier av audiovisuella medietjänster från andra medlemsstater av skäl som hör under områden som samordnas av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna får, när det gäller tv-sändningar, tillfälligt göra undantag från punkt 1 om följande villkor är uppfyllda:

- a) En tv-sändning som kommer från en annan medlemsstat överträder uppenbarligen, allvarligt och grovt artikel 27.1 eller 27.2 och/eller artikel 6.

- b) Programföretaget har under de föregående tolv månaderna överträtt bestämmelsen/bestämmelserna som avses i led a vid minst två tillfällen.
- c) Den berörda medlemsstaten har skriftligen underrättat programföretaget och kommissionen om de angivna överträdelsena och om de åtgärder staten avser att vidta om en sådan överträdelse skulle inträffa igen.
- d) Samråd med den sändande medlemsstaten och kommissionen har inte resulterat i någon uppgörelse i godo inom 15 dagar efter den skriftliga underrättelsen enligt led c och den angivna överträdelsen fortsätter.

Kommissionen ska inom två månader från underrättelsen om de åtgärder som vidtagits av medlemsstaten besluta om åtgärderna är förenliga med unionsrätten. Om kommissionen beslutar att så inte är fallet, måste medlemsstaten skyndsamt avsluta åtgärderna i fråga.”

11 I artikel 4.2–4.5 i det ovannämnda direktivet föreskrivs följande:

”2. I de fall en medlemsstat

- a) har utövat sin frihet enligt punkt 1 att införa mer detaljerade eller striktare bestämmelser i allmänhetens intresse, och
- b) bedömer att ett programföretag under en annan medlemsstats jurisdiktion tillhandahåller en tv-sändning som helt eller huvudsakligen är inriktad på dess territorium,

får den ta kontakt med den medlemsstat som har jurisdiktion i syfte att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning på eventuella problem som uppstår. Den medlemsstat som har jurisdiktion ska när den tar emot en motiverad begäran från den förstnämnda medlemsstaten begära att programföretaget följer de ifrågavarande bestämmelserna i allmänhetens intresse. Den medlemsstat som har jurisdiktion ska inom två månader informera den förstnämnda medlemsstaten om resultatet av denna begäran. Båda medlemsstaterna får anmoda den kontaktkommitté som inrättas enligt artikel 29 att undersöka fallet.

3. Den förstnämnda medlemsstaten får vidta lämpliga åtgärder mot det berörda programföretaget om den bedömer att

- a) det resultat som uppnåtts genom tillämpning av punkt 2 inte är tillfredsställande, och
- b) programföretaget i fråga har etablerat sig i medlemsstaten med jurisdiktion i syfte att kringgå de striktare bestämmelser inom de områden som samordnas enligt detta direktiv som skulle gälla om det var etablerat i den förstnämnda medlemsstaten.

Sådana åtgärder ska objektivt sett vara nödvändiga, tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt och vara proportionella i förhållande till de avsedda målen.

4. En medlemsstat får vidta åtgärder i enlighet med punkt 3 endast om samtliga nedanstående villkor är uppfyllda:

- a) Den har underrättat kommissionen och den medlemsstat där programföretaget är etablerat att den avser att vidta sådana åtgärder och beskriver på vilket underlag den grundar sin bedömning, och
- b) kommissionen har fastställt att åtgärderna är förenliga med unionsrätten, särskilt att de bedömningar som har gjorts av den medlemsstat som vidtar dessa åtgärder i enlighet med punkterna 2 och 3 är välgrundade.

5. Kommissionen ska inom tre månader efter underrättelsen enligt punkt 4 a fastställa huruvida åtgärderna är förenliga med gemenskapsrätten. Om kommissionen fastställer att så inte är fallet ska den berörda medlemsstaten avstå från att vidta de föreslagna åtgärderna.”

12 I artikel 6 i samma direktiv anges följande:

”Medlemsstaterna ska på lämpligt sätt säkerställa att audiovisuella medietjänster som tillhandahålls av medietjänstföretag under deras jurisdiktion inte innehåller något som uppmanar till hat, grundat på ras, kön, religion eller nationalitet.”

Litauisk rätt

13 Genom artikel 19.1.3 i Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (den litauiska lagen om samhällsinformation) av den 2 juli 2006 (Žin., 2006, nr 82–3254), i den version som är tillämplig på det nationella förfarandet, (nedan kallad lagen om samhällsinformation) införlivas artikel 6 i direktiv 2010/13. I nämnda artikel 19.1.3 föreskrivs följande:

”Det är förbjudet att i media distribuera material

...

3) som sprider krigspropaganda, uppammar krig eller hat, åtlöje, förakt eller till diskriminering, våld eller grov fysisk behandling av en grupp personer eller person som tillhör denna grupp grundat på ålder, kön, sexuell läggning, etniskt ursprung, ras, nationalitet, medborgarskap, språk, ursprung, social ställning, tro, övertygelser, åsikter eller religion ... .”

14 I artikel 33.11 och 33.12 i samma lag föreskrivs följande:

”11. De organisationer som vidareänder tv-kanaler och andra personer som tillhandahåller tjänster till konsumenter i Litauen avseende distribution av tv-program och/eller enskilda program via internet som utgör tv-programpaket som vidareändas och/eller distribueras via internet ska iakttä de regler som [LRTK] har antagit om sammansättning av tv-programpaket och garantera konsumenternas rätt till opartisk information, åsikts- kulturell och språklig mångfald, samt till lämpligt skydd av minderåriga mot skadlig påverkan av offentlig information. Under tolv månader från dagen för antagandet av det beslut som avses i punkt 12.1 i denna artikel får tv-kanaler som har sänt material som omfattas av sändningsförbudet i artikel 19.1.3 i [denna lag] endast vidareändas och/eller spridas via internet i betal-tv-paket, i vilket fall de inte får vara föremål för bidrag, stöd eller rabatter av något slag och priset för dem får inte vara lägre än de kostnader tjänsteleverantören har ådragit sig för förvärvet, vidareändningen och/eller sändningen via internet av de tv-program som ingår i dessa tv-programpaket.

12. När [LRTK], har konstaterat att material som omfattas av sändningsförbudet enligt artikel 19.1.1, 19.1.2 och 19.1.3 i [denna lag] vidareändas och/eller sänts via internet från unionsmedlemsstater, stater i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och andra europeiska stater som ratificerat [Europarådets konvention om television över gränserna] har publicerats, sänts och spridits på en tv-kanal eller ingått i sändningar från en sådan kanal

1) ska organisationen fatta beslut om att den aktuella tv-kanalen endast får visas i betal-tv-paket i och underrätta tv-företag och andra aktörer som till konsumenter i Litauen tillhandahåller tjänster i samband med sändning av tv-kanaler och/eller sändning av tv via internet om detta.

2) omedelbart vidta de åtgärder som föreskrivs i artikel 34 i denna lag i syfte att säkerställa att sändningen av tv-kanaler och/eller sändningar uppfyller kraven i [den ovannämnda lagen].

...”

- 15 Artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13 införlivas genom artikel 34^{1.1} och 34^{1.3} i lagen om samhällsinformation. Enligt artikel 34^{1.1} ska friheten till mottagning av audiovisuella medietjänster från bland annat medlemsstaterna vara säkerställd i Litauen. Enligt artikel 34^{1.3} i den lagen får den friheten ”tillfälligt inskränkas” om fyra villkor, motsvarande dem som fastställs i artikel 3.2 i direktiv 2010/13, är uppfyllda.
- 16 Det framgår av beslutet om hänskjutande att ett baspaket är ett antal tv-kanaler som ett programföretag eller en annan person som tillhandahåller sådana konsumenter programsändningar eller tv-sändningar via internet erbjuder mot betalning av ett fast belopp. Ett betal-tv-paket är ett antal kanaler som sänds till konsumenterna mot betalning av ett tillägg som inte ingår i priset för baspaketet.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 17 BMA, ett företag som är registrerat i Förenade kungariket, är innehavare av ett tillstånd utfärdat av Office of Communications (kommunikationsbyrån, Förenade kungariket) för sändning av tv-kanalen NTV Mir Lithuania.
- 18 I enlighet med artikel 33.11 och 33.12.1 i lagen om samhällsinformation antog LRTK beslutet av den 18 maj 2016. Det beslutet grundar sig på att ett program som sändes den 15 april 2016 på kanalen NTV Mir Lithuania med titeln ”Ypatingas įvykis. Tyrimas” (en särskild händelse – Undersökning) innehöll material som uppammade hat på grund av nationalitet och som förbjuds enligt artikel 19.1.3 i den lagen.
- 19 Den 22 juni 2016 antog LRTK ett nytt beslut om ändring av beslutet av den 18 maj 2016. Genom beslutet upphävde LRTK skyldigheten att sända NTV Mir Lithuania endast i betal-tv-paket och beslutade att inleda ett förfarande för att tillfälligt stänga den kanalen enligt artikel 34^{1.3} i lagen om samhällsinformation. Härvidlag delgav LRTK BMA den överträdelse som hade konstaterats i dess beslut av den 18 maj 2016 och de åtgärder den avsåg att vidta om en sådan överträdelse skulle upprepas. LRTK meddelade även kommunikationsbyrån om överträdelsen i fråga.
- 20 Samma dag väckte BMA talan vid Vilniaus apygardos administracinis teisma (Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius, Litauen) och yrkade att beslutet av den 18 maj 2016 skulle ogiltigförklaras. I detta sammanhang hävdade BMA särskilt att detta beslut antagits i strid med artikel 3.2 i direktiv 2010/13 och utgjort hinder för vidareändring av en tv-kanal från en medlemsstat. Skälen för det hindret och förfarandet för att anta beslutet borde därför ha varit förenliga med den bestämmelsen. Detta var emellertid inte fallet.
- 21 Mot denna bakgrund beslutade Vilniaus apygardos administracinis teismas (Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius) att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
- ”1) Är artikel 3.1 och 3.2 i direktiv [2010/13] tillämplig endast när den mottagande medlemsstaten avser att hindra sändning och/eller vidareändring av TV-sändningar eller är den tillämplig även på andra åtgärder som den mottagande medlemsstaten vidtagit i syfte att på annat sätt begränsa den fria mottagningen av program och vidareändring av audiovisuella medietjänster?
- 2) Ska skäl 8 samt artikel 3.1 och 3.2 i direktiv [2010/13] tolkas så, att de utgör förbud mot att en mottagande medlemsstat, som har konstaterat att material som avses i artikel 6 i direktivet har publicerats, sänts för distribution och spritts i en tv-kanal och har vidare sänts och/eller sänts via internet från en annan unionsmedlemsstat, utan att villkoren i artikel 3.2 i direktivet är uppfyllda,

fattar beslut av det slag som anges i artikel 33.11 och 33.12.1 i lagen [om samhällsinformation], det vill säga ett beslut varigenom en skyldighet införs för programföretag för vidareändning som driver verksamhet i den mottagande medlemsstaten och andra aktörer som tillhandahåller tjänster för distribution av tv-program via internet att sända och/eller via internet vidareändra det aktuella programmet via internet endast i betal-tv-paket?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning

- 22 LRTK och den litauiska regeringen har hävdade att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning.
- 23 De har för det första gjort gällande att frågorna är hypotetiska. Eftersom LRTK, samma dag som BMA väckte talan vid den hänskjutande domstolen, ändrade beslutet av den 18 maj 2016, upphävde skyldigheten att sända tv-kanalen NTV Mir Lithuania endast i betal-tv-paket och inledde ett förfarande för att hindra sändningen i enlighet med artikel 3.2 i direktiv 2010/13, har det nationella målet inte längre något föremål, i och med att BMA inte längre har något intresse av att det slås fast att det beslutet var rättsstridigt.
- 24 Det ska erinras om att enligt fast rättspraxis utgör det förfarande som införts genom artikel 267 FEUF ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra det mål som de ska pröva (se, bland annat, dom av den 6 september 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 18).
- 25 Det framgår av denna rättspraxis även att det ankommer uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken tvisten anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av en unionsrättslig regel (dom av den 10 december 2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 26 Härav följer att frågor som rör unionsrätten presumeras vara relevanta. En tolknings- eller giltighetsfråga från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av en unionsregel inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet, då frågorna är hypotetiska eller då EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 10 december 2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 27 Det bör vidare erinras om att enligt fast rättspraxis är EU-domstolens uppgift rörande en begäran om förhandsavgörande att bidra till den faktiska lösningen av en tvist som rör unionsrätten och inte att uttala sig om allmänna eller hypotetiska frågor (dom av den 10 december 2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 28 I förevarande mål har den nationella domstolen i beslutet om hänskjutande visat att den, trots den ändring av beslutet av den 18 maj 2016 genom vilken LRTK upphävde de åtgärder som BMA invänt mot, måste avgöra huruvida det beslutet var till förfång för detta företags rättigheter och huruvida beslutet var lagenligt vid den tidpunkt då det antogs.

- 29 I detta avseende har BMA hävdad att beslutet av den 18 maj 2016 var i kraft mellan den 23 maj och den 27 juni 2016 och att det under den perioden hade skadlig inverkan på BMA och att LR TK, när den ändrade det beslutet, varken erkände att beslutet var rättsstridigt eller undanröjde dess redan uppkomna verkan. BMA har vidare anfört att ett konstaterande om att beslutet av den 18 maj 2016 är rättsstridigt särskilt skulle förhindra risken för att den påstådda rättsstridigheten upprepas i framtiden.
- 30 Det framgår därför att den omständigheten att LR TK upphävde de åtgärder som BMA gjorde invändningar mot den dag då talan i det nationella målet väcktes inte var tillfyllest för denna, varför det föreligger en tvist vid den nationella domstolen.
- 31 Under dessa omständigheter är det inte uppenbart att tvisten i det nationella målet har förlorat sitt syfte så att de frågor som hänskjutits för förhandsavgörande inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller är hypotetiska.
- 32 För det andra har den litauiska regeringen hävdad att en åtgärd som ålägger en skyldighet att under en period av 12 månader sända en tv-kanal endast i betal-tv-paket, som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, begränsar tillgängligheten för en sådan kanal inom det nationella territoriet, utan att hindra vidare sändning av en audiovisuell medietjänst. En sådan åtgärd faller därför utanför tillämpningsområdet för artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13 och utgör en självständig åtgärd som vidtagits enligt nationell lagstiftning, med följd att det inte är nödvändigt att tolka bestämmelserna i det direktivet.
- 33 Domstolen finner härvidlag att det argumentet inte avser huruvida begäran om förhandsavgörande kan prövas i sak, utan hänför sig till saken i det nationella målet och, närmare bestämt, den första tolkningsfrågan (se, analogt, dom av den 4 oktober 1991, *Society for the Protection of Unborn Children Ireland*, C-159/90, EU:C:1991:378, punkt 15).
- 34 Mot bakgrund av ovanstående kan begäran om förhandsavgörande prövas i sak.

Prövning i sak

Inledande synpunkter

- 35 Domstolen kommer för det första att pröva LR TK:s och den litauiska regeringens argument att en TV-kanal, såsom den som är i fråga i det nationella målet, vars program produceras i tredjeland, inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2010/13 och därför inte kan omfattas av den rätt till fri mottagning och vidare sändning som föreskrivs i det direktivet.
- 36 Den litauiska regeringen har nämligen hävdad att kanalen NTV Mir Lituanias program produceras av ett företag som är etablerat i Ryssland och att BMA, som är etablerat i Förenade kungariket, endast erbjuder en tjänst för att sända denna kanal i Litauen utan att ha något redaktionellt ansvar för dess innehåll.
- 37 I direktiv 2010/13 fastställs, vilket framgår av skäl 35 i detsamma, en rad konkreta kriterier som avgör vilken medlemsstat som är behörig beträffande en leverantör av medietjänster, när det gäller tillhandahållande av tjänster som omfattas av det direktivet.
- 38 I enlighet med artikel 2.2 a i direktiv 2010/13 avses med leverantörer av medietjänster under en medlemsstats jurisdiktion, i den mening som avses i artikel 1.1 d i det direktivet, de som anses vara etablerade i den medlemsstaten enligt artikel 2.3.

- 39 Vad för det första gäller begreppet ”leverantör av medietjänster”, definieras det i artikel 1.1 d i direktiv 2010/13 som den fysiska eller juridiska person som har det redaktionella ansvaret för valet av audiovisuellt innehåll för den audiovisuella medietjänsten och som avgör hur det ska struktureras.
- 40 Begreppet ”redaktionellt ansvar” definieras i artikel 1.1 c i det direktivet som ”faktisk kontroll av såväl valet av program som hur de ska struktureras, antingen i en kronologisk programtablå, när det gäller TV-sändningar, eller i en katalog, när det gäller audiovisuella medietjänster på begäran”. Leverantören av medietjänster kännetecknas enligt definitionen i artikel 1.1 d i det ovannämnda direktivet av att utöva denna kontroll som leder till att redaktionella beslut fattas och av att ta det redaktionella ansvar som följer.
- 41 En fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat har därför det redaktionella ansvaret i den mening som avses i artikel 1.1 c i direktiv 2010/13 för program som sänds i en tv-kanal om den väljer och organiserar programmen för denna kanal i en kronologisk programtablå för den kanalen. I detta fall utgör den därför en leverantör av medietjänster i den mening som avses i artikel 1.1 d i det direktivet.
- 42 Såsom framgår av skäl 26 i direktiv 2010/13, omfattas fysiska eller juridiska personer som endast överför program för vilka tredje man har det redaktionella ansvaret inte av definitionen av leverantör av medietjänster.
- 43 I fråga om de olika faktorer som ska beaktas i detta avseende kan det faktum att den berörda personen har beviljats tillstånd av en medlemsstats regleringsorgan, även om det kan utgöra en indikation på att den personen har tagit på sig det redaktionella ansvaret för programmen i sändningskanalen, såsom generaladvokaten påpekat i punkt 40 i sitt förslag till avgörande, inte vara avgörande, eftersom unionslagstiftaren i direktiv 2010/13 inte harmoniserat beviljande av administrativa licenser eller tillstånd för tillhandahållande av audiovisuella medietjänster. Domstolen ska vidare bedöma om den aktuella personen har befogenhet att fatta slutliga beslut om det audiovisuella utbudet som sådant, vilket, såsom generaladvokaten påpekade i punkterna 43–45 i sitt förslag till avgörande, innebär att den personen förfogar över tillräckliga materiella medel och personalresurser för att kunna ta ett sådant ansvar.
- 44 För det andra anges i artikel 2.3 a–c i direktiv 2010/13 de fall då en leverantör av medietjänster anses vara etablerad i en medlemsstat och därmed omfattas av det direktivet.
- 45 Det framgår av artikel 2.3 a i direktiv 2010/13 att en leverantör av medietjänster anses vara etablerad i en medlemsstat om denne leverantör har sitt huvudkontor i den medlemsstaten och ”redaktionella beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i den medlemsstaten”.
- 46 Härav följer att det för att avgöra om en fysisk eller juridisk person omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2010/13, enligt artikel 2.3 a i det direktivet, är av vikt att kontrollera inte bara huruvida den berörda personen, som har det redaktionella ansvaret för de audiovisuella medietjänster som tillhandahålls, har sitt huvudkontor i en medlemsstat, utan även om de redaktionella beslut som rör dessa tjänster fattas i den medlemsstaten.
- 47 Även om en sådan prövning är en sakfråga av vilken bedömningen ankommer på den hänskjutande domstolen, får EU-domstolen tillhandahålla den nationella domstolen de uppgifter om unionsrättens tolkning som denna kan behöva för att avgöra det mål som den ska pröva.
- 48 Vid den kontroll som avses ovan i punkt 46 är det av vikt att känna till huruvida de redaktionella beslut om de audiovisuella medietjänster som avses ovan i punkt 40 fattas i den medlemsstat där leverantören av de aktuella medietjänsterna har sitt huvudkontor.

- 49 Det bör i detta sammanhang noteras att den plats där sådana redaktionella beslut som rör audiovisuella medietjänster fattas även är relevant vid tillämpningen av de materiella kriterierna i artikel 2.3 b och c i direktiv 2010/13.
- 50 Det framgår härvidlag av den första meningen i artikel 2.3 b i direktiv 2010/13 att "[o]m en leverantör av medietjänster har sitt huvudkontor i en medlemsstat medan redaktionella beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i en annan medlemsstat, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den medlemsstat där en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten är verksam". Det föreskrivs vidare i artikel 2.3 c i samma direktiv att "[o]m en leverantör av medietjänster har sitt huvudkontor i en medlemsstat medan beslut om den audiovisuella medietjänsten fattas i ett tredjeland, eller vice versa, ska leverantören av medietjänster anses vara etablerad i den berörda medlemsstaten, under förutsättning att en betydande del av arbetsstyrkan som arbetar med den audiovisuella medietjänstverksamheten är verksam i den medlemsstaten".
- 51 Dessutom är det, såsom framgår av lydelsen i artikel 2.3 b i direktiv 2010/13 och artikel 2.3 c i det direktivet också relevant för tillämpningen av dessa bestämmelser var leverantören av medietjänster har sitt säte och var arbetsstyrkan som arbetar med den verksamheten är verksam.
- 52 Det följer av prövningen ovan i punkterna 38–51 att redaktionellt ansvar med avseende på audiovisuella medietjänster är kännetecknande för leverantörer av dessa tjänster i den mening som avses i artikel 1.1 d i direktiv 2010/13. Dessutom utgör den plats där en leverantör av medietjänster har sitt huvudkontor, den plats där redaktionella beslut om de tjänsterna fattas och i förekommande fall var arbetsstyrkan som arbetar med de tjänsterna är verksam relevanta kriterier för att kontrollera om leverantören är etablerad i en medlemsstat i enlighet med artikel 2.3 i det direktivet, så att de tjänster som denne tillhandahåller omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2010/13. Härvid saknar däremot den omständigheten att en tv-kanals program som sänds i en medlemsstat kan vara producerade i tredjeland relevans.
- 53 För det andra ska domstolen pröva den litauiska regeringens argument att Litauens lagstiftning ska tillämpas, eftersom kanalen NTV Mir Lithuania är avsedd uteslutande för Litauens territorium och BMA är etablerat i en annan medlemsstat än Republiken Litauen för att kringgå den lagstiftningen.
- 54 I detta hänseende är det tillräckligt att ange att i artikel 4.2–4.5 i direktiv 2010/13 föreskrivs ett särskilt förfarande för att hantera situationer där ett programföretag, under en medlemsstats jurisdiktion, tillhandahåller en tv-sändning som helt eller huvudsakligen är riktad mot en annan medlemsstats territorium. Förutsatt att de villkor och förfaranden som fastställs i denna bestämmelse är uppfyllda får den mottagande medlemsstaten på ett sådant organ tillämpa sina regler i allmänhetens intresse eller andra strängare regler inom de områden som samordnas genom det direktivet.
- 55 I förevarande fall är det emellertid utrett att LRTK inte följde det förfarandet vid antagandet av beslutet av den 18 maj 2016.
- 56 Av det ovan anförda följer att varken den omständigheten att kanalen NTV Mir Lithuanias program kan produceras i ett tredjeland eller, om Litauen inte har följt det särskilda förfarande som föreskrivs i direktiv 2010/13, det förhållandet att den kanalen, vars leverantör är etablerad i en annan medlemsstat, uteslutande är avsedd för Litauens territorium, undantar Republiken Litauen från att tillämpa det direktivet.

Den första frågan

- 57 Den nationella domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13 ska tolkas så, att en åtgärd avseende allmän ordning, som antagits av en medlemsstat, och som består i en skyldighet för leverantörer av medietjänster vars sändningar är avsedda för den medlemsstatens territorium och för andra personer som till konsumenter i den medlemsstaten levererar internettjänster för kanaler eller tv-sändningar att på den medlemsstatens territorium under tolv månader sända eller vidaresända en tv-kanal från en annan medlemsstat endast i betal-tv-paket, omfattas av den bestämmelsen.
- 58 Domstolens svar på denna fråga grundas på förutsättningen att BMA, som berörs av de åtgärder som är i fråga vid den nationella domstolen, är en leverantör av medietjänster som är etablerad i en annan medlemsstat än Republiken Litauen, nämligen Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2010/13, i enlighet med artiklarna 1 och 2 i detsamma, vilket det ankommer på den nationella domstolen att fastställa med beaktande av de uppgifter som anges ovan i punkterna 37–52.
- 59 I den mån andra personer som tillhandahåller internettjänster för kanaler eller tv-sändningar till konsumenter i Litauen inte är ”leverantör av medietjänster” i den mening som avses i artikel 1.1 d i direktiv 2010/13, omfattas de däremot inte av artikel 3.1 och 3.2 i det direktivet.
- 60 Dessutom bör det noteras att en leverantör av medietjänster som är etablerad i Litauen omfattas av den medlemsstatens behörighet, vilket framgår av artikel 2 i direktiv 2010/13, så att artikel 3.1 och 3.2 i det direktivet inte är tillämplig på den.
- 61 För att besvara den första frågan erinrar domstolen om att det i artikel 3.1 i direktiv 2010/13 föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa fri mottagning och inte begränsa vidaresändning inom sina territorier av audiovisuella medietjänster från andra medlemsstater av skäl som omfattas av de områden som samordnas genom det direktivet, däribland åtgärder mot uppammande av hat enligt artikel 6 i det direktivet. Vad gäller tv-sändningar föreskrivs i artikel 3.2 i samma direktiv att medlemsstaterna emellertid får göra tillfälliga undantag från artikel 3.1, i enlighet med ett antal materiella villkor och förfarandevillkor.
- 62 Det följer av beslutet om hänskjutande att det föreligger oenighet mellan å ena sidan BMA och å den andra LRTK och den litauiska regeringen beträffande räckvidden av artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13. Medan BMA har hävdats att den bestämmelsen avser samtliga inskränkningar från den mottagande medlemsstatens sida av fri mottagning och vidaresändning av TV-sändningar – en inskränkning som ska förstås i den mening av begreppet inskränkning som anges i artikel 56 FEUF – anser LRTK och den litauiska regeringen att den bestämmelsen endast omfattar fullständigt avbrytande av mottagning och vidaresändning av TV-sändningar.
- 63 Enligt domstolens fasta praxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen och de mål som eftersträvas med den beaktas, utan också sammanhanget och unionsrättens samtliga bestämmelser. Även tillblivelsen av en unionsbestämmelse kan vara relevant för tolkningen av densamma (se, bland annat, dom av den 3 oktober 2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 50).
- 64 Vad för det första gäller lydelsen i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13, är det på grundval av denna inte i sig möjligt att fastställa vilket slags åtgärder som omfattas av den bestämmelsen.
- 65 Vad för det för det andra gäller det sammanhang i vilket artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13 återfinns och dess mål, bör det i likhet med vad generaladvokaten anförde i punkt 59 i förslaget till avgörande, anges att även om detta direktiv, på området audiovisuella medietjänster, ger uttryck för friheten att tillhandahålla tjänster som säkerställs i artikel 56 FEUF, genom vilken, vilket framgår av skäl 104 i

dessamma, ”ett område utan inre gränser” införs för dessa tjänster, samtidigt, såsom framgår av skäl 5, som hänsyn tas till såväl tjänsternas kulturella och ekonomiska karaktär som deras betydelse för demokrati, utbildning och kultur, vilket motiverar tillämpning av särskilda regler för dessa tjänster.

- 66 Det framgår dessutom av nionde och tionde skälen i direktiv 89/552 att de hinder som unionslagstiftaren hade för avsikt att avskaffa var de som följer av olikheter i medlemsstaternas bestämmelser om sändning och distribution av TV-program. De områden som samordnas genom det direktivet är därför endast de som rör tv-sändning i egentlig mening, såsom detta begrepp definieras i artikel 1 a i det direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 2011, Mesopotamia Broadcast och Roj TV, C-244/10 och C-245/10, EU:C:2011:607, punkterna 31 och 32).
- 67 Av skälen 1 och 4 i direktiv 2010/13 följer att direktiv 89/552 kodifieras genom det direktivet mot bakgrund av ny teknik för överföring av audiovisuella medietjänster. Härav följer att de områden som samordnas genom det förstnämnda direktivet är begränsade till tillhandahållande av audiovisuella medietjänster i egentlig mening.
- 68 Vad för det tredje gäller tillblivelsen av artikel 3 i direktiv 2010/13, anför domstolen att i artikel 2.2 första stycket andra meningen i direktiv 89/552 i dess ursprungliga lydelse nämndes medlemsstaternas möjlighet att interimistiskt ”inställa” vidare-sändning av tv-sändningar, förutsatt att de villkor som fastställdes i direktivet var uppfyllda. Unionslagstiftaren har genom direktiv 97/36 visserligen ändrat direktiv 89/552 genom att införa en ny artikel 2a, i vilken den ursprungliga lydelsen av artikel 2.2 första stycket andra meningen i direktiv 89/552 i huvudsak återges i punkt 2 första stycket, samtidigt som verbet ”hindra” ersatts med uttrycket ”göra undantag”. Såsom generaladvokaten angav i punkt 57 i sitt förslag till avgörande, finns det inga uppgifter i skälen i direktiv 97/36 som tyder på att unionslagstiftaren med den ändringen hade för avsikt att ändra det slags åtgärder som omfattas. Tvärtom angavs i det femtonde skälet i direktiv 89/552, trots den ändringen, även fortsättningsvis den mottagande medlemsstatens möjlighet att ”interimistiskt hindra återutsändning av televisionssändningar”, ett uttryck som nu anges i skäl 36 i direktiv 2010/13.
- 69 Det bör också tilläggas att den europeiska konventionen om gränsöverskridande television, som utarbetades samtidigt som direktiv 89/552, och som det hänvisas till dess fjärde skäl, krävs, i artikel 4, som innehåller en bestämmelse liknande den i artikel 3.1 i direktiv 2010/13, att parterna i den konventionen ”garanterar fri mottagning” och inte ”hindrar vidare-sändning” inom sina territorier av tjänster som omfattas av konventionens tillämpningsområde och som är förenliga med den.
- 70 Den omständigheten att unionslagstiftaren, i lydelsen i artikel 3.1 i direktiv 2010/13, inspirerats av formuleringen artikel 4 i den europeiska konventionen om gränsöverskridande television, visar att formuleringarna ”fri mottagning” och ”begränsning” i samband med det direktivet har en specifik betydelse som är snävare än begreppet ”inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster” i artikel 56 i EUF-fördraget.
- 71 Det bör i detta sammanhang anges att domstolen, med avseende på direktiv 89/552, i dess lydelse enligt direktiv 97/36, där artikel 2a.1 och 2a.2 i sak motsvarar artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13, har slagit fast att i det förstnämnda direktivet fastställdes principen om att den mottagande medlemsstaten ska erkänna ursprungsmedlemsstatens kontrollfunktion beträffande de audiovisuella medietjänsterna från de leverantörer som lyder under dess jurisdiktion (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 2011, Mesopotamia Broadcast och Roj TV, C-244/10 och C-245/10, EU:C:2011:607, punkt 35).
- 72 Domstolen har härvidlag betonat att kontrollen av hur ursprungsmedlemsstatens rätt avseende audiovisuella medietjänster tillämpas och iakttagandet av bestämmelserna i direktiv 89/552 i dess lydelse enligt direktiv 97/36 åligger endast den medlemsstat från vilken tjänsterna härrör och att den mottagande medlemsstaten inte får utöva någon egen kontroll av skäl som hör under områden som

samordnas genom det direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 2011, Mesopotamia Broadcast och Roj TV, C-244/10 och C-245/10, EU:C:2011:607, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

- 73 Direktivet utgör däremot i princip inte hinder för att tillämpa nationella bestämmelser som allmänt sett eftersträvar ett mål av allmänintresse, utan att det för den skull införs en andra kontroll av TV-sändningar utöver den som den sändande medlemsstaten är skyldig att genomföra (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 juli 1997, De Agostini och TV-Shop, C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344, punkt 34).
- 74 Det framgår av domen av den 9 juli 1997, De Agostini och TV-Shop (C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344), att en nationell åtgärd som syftar till ett mål av allmänt intresse och som styr vissa aspekter av sändning och distribution av audiovisuella medietjänster inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13, om inte en andra övervakning av program för tv-sändningar införs genom den, utöver den som den sändande medlemsstaten är skyldig att genomföra.
- 75 Domstolen slog i punkt 50 i dom av den 22 september 2011, Mesopotamia Broadcast och Roj TV (C-244/10 och C-245/10, EU:C:2011:607) fast att bestämmelser i en medlemsstat som inte specifikt omfattar sändning och distribution av program och som allmänt sett eftersträvar ett mål avseende allmän ordning, dock utan att hindra vidare sändning i egentlig mening inom sitt territorium av audiovisuella medietjänster från andra medlemsstater, inte omfattas av direktiv 89/552, i dess ändrade lydelse enligt direktiv 97/36.
- 76 Punkt 50 i domen av den 22 september 2011, Mesopotamia Broadcast och Roj TV (C-244/10 och C-245/10, EU:C:2011:607), ska dock inte tolkas i den meningen att en nationell åtgärd utgör ett hinder i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2010/13, när de bestämmelser som ligger till grund för den styr vissa aspekter av sändning och distribution av audiovisuella medietjänster, såsom hur dessa tjänster sänds eller distribueras.
- 77 En nationell åtgärd som allmänt sett eftersträvar ett mål avseende allmän ordning och som styr formerna för distribution av en TV-kanal till konsumenterna i den mottagande medlemsstaten utgör inte ett sådant hinder, förutsatt att sådana åtgärder inte förhindrar vidare sändning som sådan av den kanalen. En sådan åtgärd ger nämligen inte upphov till en andra övervakning av sändningen av den aktuella kanalen, utöver den övervakning som den sändande medlemsstaten är skyldig att genomföra.
- 78 I fråga om den åtgärd som är i fråga i det nationella målet följer för det första av LR TK:s och den litauiska regeringens yttranden att den nationella lagstiftaren, genom att anta artikel 33.11 och 33.12.1 i lagen om samhällsinformation, på grundval av vilken beslutet av den 18 maj 2016 antogs, hade den nationella lagstiftaren för avsikt att bekämpa aktiv spridning av underrättelser som misskrediterar den litauiska staten och hotar dess ställning som stat för att, med hänsyn till den särskilt betydande inverkan som televisionen har på bildningen av den allmänna opinionen, skydda säkerheten i det litauiska informationsutrymmet och säkerställa och bevara allmänhetens intresse av korrekta underrättelser. De underrättelser som avses i denna bestämmelse är de som omfattas av förbudet i artikel 19 i den lagen, bland annat underrättelser som uppmanar till att med våld störta den litauiska konstitutionella ordningen, som anmodar till att skada Republiken Litauens suveränitet, dess territoriella integritet och politiska oberoende och som består av krigspropaganda, anstiftan till krig eller hat, hån eller missaktning, anstiftan till diskriminering, våld eller fysiska repressalier mot en grupp personer eller en medlem av den gruppen, särskilt på grund av nationalitet.
- 79 I sitt yttrande till domstolen uppgav LR TK att beslutet av den 18 maj 2016 antogs på grund av att ett av de program som sändes på kanalen NTV Mir Lithuania innehöll falska underrättelser som uppbyggde fientligheter och hat grundat på nationalitet gentemot de baltiska staterna, med hänvisning till litauers och letters kollaboration i samband med förintelsen och till att de baltiska

ländernas inrikespolitik påstods vara nationalistisk och nynazistisk, en politik som skulle utgöra ett hot mot den ryska nationella minoriteten som bor i dessa länder. Enligt LRTK riktade programmet sig till den rysktalande minoriteten i Litauen och syftade, med hjälp av olika propagandatekniker, till att på ett negativt och suggestivt sätt påverka denna sociala grupps uppfattning om den interna och externa politiken i Republiken Litauen, Republiken Estland och Republiken Lettland, samt till att förstärka splittringen och polariseringen i samhället och lyfta fram spänningarna i den östeuropeiska regionen som skapats av västländerna samt Ryska federationens roll som offer.

- 80 Det framgår inte av akten i målet att dessa konstateranden har bestritts, vilket det emellertid ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera. Mot bakgrund av detta måste en åtgärd som den som är i fråga i det nationella målet allmänt sett anses eftersträva ett mål avseende allmän ordning.
- 81 För det andra har LRTK och den litauiska regeringen i sina skriftliga yttranden angett att det i beslutet av den 18 maj 2016 – enligt vilket leverantörer av medietjänster som är avsedda för Litauens territorium och andra personer som tillhandahåller internettjänster för kanaler eller tv-sändningar till litauiska konsumenter, under en tid av tolv månader, på det territoriet får sända eller vidareända kanalen NTV Mir Lithuania endast i betal-tv-paket – endast reglerar hur den kanalen ska distribueras till konsumenter i Litauen. Samtidigt är det utrett i det nationella målet att beslutet av den 18 maj 2016 inte innebär att vidareändning av samma kanal hindras eller förbjuds inom Litauen, eftersom samma kanal trots det beslutet fortfarande kan sändas lagenligt inom det territoriet och de litauiska konsumenterna fortfarande kan se den, under förutsättning att de tecknar sig för ett betal-tv-paket.
- 82 Därför hindrar en sådan åtgärd som den som är i fråga i det nationella målet inte vidareändning i egentlig mening inom den mottagande medlemsstaten av TV-sändningar från den tv-kanal som omfattas av denna åtgärd och som kommer från en annan medlemsstat.
- 83 En sådan åtgärd omfattas därför inte av artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13.
- 84 Mot bakgrund av vad ovan anförts ska den första frågan besvaras med att artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2010/13 ska tolkas så, att en åtgärd avseende allmän ordning, som antagits av en medlemsstat, och som består i en skyldighet för leverantörer av medietjänster vars sändningar är avsedda för den medlemsstatens territorium och för andra personer som till konsumenter i den medlemsstaten levererar internettjänster för kanaler eller tv-sändningar att på den medlemsstatens territorium under tolv månader sända eller vidareända en tv-kanal från en annan medlemsstat endast i betal-tv-paket, utan att hindra vidareändning i egentlig mening inom den förstnämnda medlemsstatens territorium av TV-sändningar från den kanalen, omfattas inte av den bestämmelsen.

Den andra frågan

- 85 Med hänsyn till svaret på den första frågan saknas anledning att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

- 86 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 3.1 och 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster) ska tolkas så, att en åtgärd avseende allmän ordning, som antagits av en medlemsstat, och som består i en skyldighet för leverantörer av medietjänster vars sändningar är avsedda för den medlemsstatens territorium och för andra personer som till konsumenter i den medlemsstaten levererar internettjänster för kanaler eller tv-sändningar att på den medlemsstatens territorium under tolv månader sända eller vidareända en tv-kanal från en annan medlemsstat endast i betal-tv-paket, utan att hindra vidareändning i egentlig mening inom den förstnämnda medlemsstatens territorium av TV-sändningar från den kanalen, omfattas inte av den bestämmelsen.

Underskrifter